

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:	
Helyben: Negyedévre	3 korona.
Egész évre	12 "
Vidéken: Negyedévre	5 "
Egész évre	20 "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyesszám ára 4 fillér. ==
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Kereskedelem és földmivelés.

— szept. 26.

Pozsonyban a gazdák országos gyűlésén az agrárius eszmék zászlaját lobogtatták. Sok helyes és bölcs dolgot mondtak ott. Sopronban a kereskedők országos gyűlésén viszont a kereskedelmi érdekek fontosságát hangoztatták.

De a soproni országos kereskedelmi kongresszuson erős panaszok is hallatszottak és erős védelmi harcra hívták fel a kereskedő világot. A panaszokban, kétség nélkül, van sok igaz; a védekezésre való elszántság sem jogosulatlan. De már abban tultást látunk, amikor egy agrárius nyilatkozat, akár mily előkelő ember tette is, oly harcias kedvre gyújtja a kereskedőket, mintha már valóban a kapuk előtt állana Hannibál seregével,

Amily rokonszenvvel és hivatásához méltó figyelemmel kísérjük hazai kereskedelmünk törekvéseit, nem zárkozhatunk el bizonyos aggodalmak elöl, amikor azt látjuk, hogy a kereskedelmi érdekeltek egy része tulságosan tragikusan vesz oly nyilatkozatokat, amelyekről nyilván-

való, hogy csak tultzás, vagy ismerethiány folytán látszanak jelszavaknak. Mi a kereskedelem és a kereskedők érdekében valónak azt találjuk, hogy a vezető — és felelős kormány — és államférfiak nyilatkozataihoz és politikájához tartás magukat s ne az oly alkalmi nyilatkozatokhoz, amelyeknek az alkalmon kívül egyéb jelentősége nincs.

Ezzel pedig távolról sem szándékunk a kereskedőket leckéztetni. Ismerjük őket oly higgadt, hazafias és mély belátású férfiaknak, hogy a maguk érdekeit azzal az eszközzel védik legjobban, amely a célnak leginkább megfelel. De ha látjuk, hogy fölösleges erópazarlást akarnak végbevinni oly küzdelemben, amelyre nincs is szükség s nincs is ok, rá kell terelelnünk figyelmüket arra, hogy ne a szerint készülődjenek a védelemre, ahogy a tultzó jelszavak ösztönözni akarják, hanem az életnek valódi jelenségei szerint.

Védjük a kereskedelmi érdekeket ne aszerint, ahogy ultra-agrárius részről támadják, hanem ahogy Magyarország gazdasági fejlődésének érdekei parancsolják. Ne vesz-

tegensenek időt és erőt a jelszavak harcára, hanem folytassák lankadatlanul tevékenységüket a kereskedelem gyakorlati terén. E tevékenységükben nem fog utjukban állani senki. Legkevésbé a tultzott agrárjelszavak. Se önérzetüket, se munkerejüket és törekvéseiket nem fenyegeti veszedelem, mert a kormány maga áll őrt jogos érdekeik mellett.

Azt természetesen nem követelhetik, de tudjuk, nem is követelik, hogy a kormány az ország tultnyomó részének érdekeit mellőzze a földmivelési érdekek mellőzésével.

De viszont arról is elég alkalma volt meggyőződni minden más gazdasági ágának, hogy a kormány egyoldalú gazdasági politikát nem tőr. Hallhatták a kereskedők Láng Lajos debreceni szózatát, mely az egész országot megnyugtatta. Magán a legutóbbi soproni kereskedő-gyűlésen is illetékes nyilatkozatot hallhattak e részben a kereskedelmi államtitkártól.

Láthatjuk tehát, hogy a kormány politikájában a kereskedelem egyenrangú tényező a többi gazdasági ágakkal s tapasztalhatták, hogy

EGY VÉN NEMES HALÁLÁRA.

Irtá: Rudnyánszky Gyula.

Tehát elindult végre az öreg!
Nagy útra kelni régi vágya volt.
A hintaja ugyan csak egy öreg,
Besüppedt, nyirkos, ócska siri bolt;
De mindegy, utazik . . . s ez itt a fő:
E rut világba vissza soh'se jó;
Repülhet, csillagról-csillagra szállva,
Mint vitte egykor négy pej paripája.

Hajdan négy táltos, tüzvér paripa;
Aztán sokáig csak a képzelet . . .
Szegény öregben az volt a hiba,
Hogy idején meghalni elfeledt.
Korán eltékozolta mindenét,
Nem tartva meg mást, mint a címerét
S e nagy teherrel itt maradt szegényen,
Tengődni büszkén a kolduskenyéren.

Ha vagyonával együtt eltűnik,
(Biztos szer ehhez víz, golyó, kötél!)
Sokan kísérték volna a siring
S emléke mint nagy úr é most is él.
De ő maradt, mint túl időn s koron

Hatalmas vár helyén a puszta rom:
S kik elsratták volna kora vesztét,
Gunyolva vén tékozlónak nevezték.

Az a tékozlás! Mondjam el talán?
Felét a jó barátság nyelte el;
Másik felét — nem kártya, bor, leány,
Ahoval vitte: oltár volt a hely.
Oltára a közjónak: áldozat,
Mit hű magyar honának titkon ad;
Nemzeti célok, iskolák, művészet . . .
Igy tékozlta szét ő az egészét.

Csak a nagy ősi név maradt övé.
El nem vesztette az fényét soha,
Bár vérben ázott betűi fölé
Sűrűn megült a századok moha.
De esitt! Dicsérjek egy avult nevet?
Az új idők bolondja kinevet,
S mint az urára szegény volt halálig:
Ez a gyanus hév szegényemre válik!

A vén makaes fej — óh uramfia! —
Valóban gunykacajra érdemes:
Ugy élt közöttünk, mint egy múmia;
Dicsőségének hitte, hogy — nemes.
Az őseit félistenek gyanánt

Csodálta és dicsérte egyaránt;
Es nem hallotta vagy nem ismeré meg
Hívó szavát az új kor szellemének.

A gyarak füstje, a demokraták
Lármája és sorsának nyomora
Lelkén a fátyolt szét nem szaggaták:
Ringatta őt ábrándok mómora.
Es kifogott a koldusnyomoron:
Ragadta a reménység négy lovon.
Rokokó-díszü, címeres batáron,
At ismeretlen tündérmese-tájon.

S most már megy igazán. Nem hallja meg
A gunyolók rikácsolásait;
Előnevet kapott szegény öreg,
Mert bár manapság ez a lone avitt:
Egy predikátum még ma is kijár
Mindenkinek: koldus avagy király,
Egyetlen egyszer, ha kihült a vére,
Ráfanyalodik a — néhai névre.

Vajjon sirassam-é a vén nemest?
Nem! Inkább örömeiket neki!
Fejére többé nem száll már az est,
Nevét örök nap fénye fürdeti.
Végkép kihalt az ő család vele:

a kereskedelem rovására nem enged tulsulyt semmiféle más gazdasági befolyásnak. Amíg e részben eltérést, vagy változást nem tapasztalnak, nincs okuk kereskedőinknek megijedni s védelmi állásba helyezkedni minden agrár kongresszus alkalmával. Higyjék meg, hogy a tulzásoknak s a tulzóknak épp oly kevésé van harera kész tábora, mint nálunk. S lássák be, hogy országos politikát sem az egyik, sem a másik csoport nem csinál, hanem csinál a kormány, amely szavaiért és cselekedeteiért felelős.

A kormány politikája pedig benne van programjában. Ezt a programot ismeri helyesnek, az ország érdekében valónak ismeri az egész ország.

Ebben nincs külön választva egymástól a kereskedelem és földmivelés: mert csak a kettőnek együttes gyámolítása válhatik a nemzet egyetemének javára.

— szept. 26.

— **Viszavont petíció.** Nosz Gyula szepes-szombati orsz. képviselő ellen beadott és már a vizsgálat stádiumában levő petíciót a kérvényezők: Politzer Jakab és társai tegnap visszavonták.

— **A zirci választás.** Udvary Ferenc zirci orsz. képviselő mandátumát megtámadó petíció tárgyalását tegnap délelőtt befejezte a kir. kuria II. választási tanácsa. Dr. Meyer Lajos győri ügyvéd válaszára tették meg Tetétleni Armin dr. és Jánossy Béla dr. választásvédők viszonzválaszukat. A kuria október hó 1 én, szerdán déli 12 órákor hirdeti ki határozatát.

Soknak szemében ez ma érdeme:
Mely rá, míg élt, nyelvöltögetve támadt.
Ezért éljenzi majd a proletár-had.

Meghalni! Most egyéb jót mit tehet,
Kit régi név, nagy ősök átka nyom?
Legjobb, ha a mult romjai felett
Bezárul a családi sirhalom!
Sőt még az is minek hivalkodik?
Kiről az életben le nem kopik
Az örökölt, haszontalan nemesség,
Azt egy árokba név nélkül temessék!

Menj hát, öreg! Örülj, hogy sirba jut
Kifáradt tested s lelked égbe száll.
Aludd a békesség álmát, aludd;
Miközünk hadd üvöltson a viszály!
Ne tudj te arról, mit szül a jövő;
Multadról álmodozzál, büszke fő!
Ha majd megőröl uj palotád férgé:
Belétörődöl az — egyenlőségbe.

Megérheted még annak idején:
Sirbólod utban lesz valakinek,
Ki pálinkát főz kastélyod helyén
S tar koponyádat ásó üti meg.
A napszámos felrugja, — elgurul,
Agyad helyéről föld göröngye hull;
Keresztülgázol fölötted az élet
Es senki, senki sem törődik véled...

A kolozsvári Mátyás-szobor.

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 25.

Nagyban folynak az előkészületek kieneses Kolozsvár nemzeti ünnepére, melyen a nemzet legnagyobb királyának, Hollós Mátyásnak lovas szobrát leleplezik le.

A városba rengeteg sok vendéget várnak s e miatt irtóztatóan felszökken mindennek az ára.

A színházban egy páholy ára 90 korona, egy földszinti ülőhely 20 korona, egy ablak a Mátyás-téren 200 korona, egy bérkocsi az ünnep napjára 60 korona, egy szoba a vendéglőben 20—25 korona.

A város közönsége fel van háborodva ez oktan drágaság ellen.

Csak Fadrusz János szobrász-mester végezte a dolgát emberségesen: remek művet alkotott. De a rendezőség s az intézkedő hatóságok ellen sok a panasza Kolozsvártt.

Az ünnepet rendező bizottság egyébránt már megállapította a Mátyás-szobor leleplezési ünnepének sorrendjét mely Kolozsvári tudósítónk jelentése szerint a következő:

Az ünnepet október 12-én d. e. 9 órákor a Mátyás király-téri templomban tartandó ünnepi istentisztelet nyitja meg melyen gr. *Majláth* Gusztáv Károly püspök fog pontifikálni.

Délelőtti 10 órákor fölvonulás a szoborhoz, a kijelölt helyekre. A leleplezési ünnep előrajza ez:

1. *Szózat.* Eneklik az egyesült dalkörök.
2. *Szél* Kálmán m. kir. miniszterelnök üdvözlő beszéde.
3. *József* királyi herceg elrendeli a szobor leleplezését.
4. *A szobrot leleplezik,* miközben a város összes teplomaiban megkondulnak a harangok, a katonaság díszütet ad s a dalkörök a Himnusz éneklik.
5. *Hegedüs* Sándor v. b. t. tanácsosnak, a szobor-bizottság elnökének beszéde.
6. *Szvacsiná* Géza kir. tanácsos, polgármester beszéde.
7. *József* királyi herceg a szobrot *Fadrusz* János akadémiai szobrászművész vezetése mellett megtekinti.
8. *Mátyás király emlékezete.* Cantate, Szöllősy Atillától. Eneklik az egyesült dalkörök.

A szobor leleplezése alkalmából rendezendő ünnep többi pontja a következő lesz:

Ó Felsőge személye legmagasabb képviselőjének és a fenséges uralkodóház ideérkező tagjainak fogadása.

A kolozsvári földészek hódolatának bemutatása.

A város kivilágítása.

A leleplezési ünnep után: A Mátyás király szülőházában *József* Agost királyi herceg védnöksége alatt az Erdélyi Kárpát-Egylét által berendezett *néprajzi muzeum megnyitása* és a magyar nők Erzsébet-lobogójának *Augusztó* királyi hercegnő, mint zászló-anya védnöksége alatt felavatása.

Ugyanaznap d. u. 3 órákor az Erdélyi Szépművészeti-Társaság műkiállításának megnyitása.

Délután négy órákor: *Néprajzi*

fölvonulás a sétatéren. Rendezi az E. K. E.

Este 6 órákor: A kolozsvári tanulóifjúság hódoló lámpionos menete.

Hét órákor: Diszelőadás a Nemzeti Színházban a következő műsorral:

Erkel: Hunyadi nyitány. Előadja a színházi zenekar. Vezeti Stephanides K. karnagy.

Prolog Jókai Mórtól. Szavalja: Tólvölgyi Margit.

Régi erdélyi lakodalom. Előadják fölkért műkedvelők.

Rendezik: gr. Bethlen Bálint és dr. Szádeczky Lajos.

Este fél 10 órákor bál a vármegye-házán.

Október 13-án, hétfőn d. e. 9 órákor a Ferenc József tud. egyetem központi épületének zárókövetétele.

Délelőtti 10 órákor az igazságügyi-palota zárókövetétele.

Délelőtti 11 órákor a kis- és középkereskedők zászlójának fölavatása Hegedüs Sándorné, mint zászló-anya védnöksége alatt.

Déli 12 és 1 órákor külön vonatok az Erdélyi Falkavadász Társaság zsuki Falkavadász versenyére.

Visszatérés este 6 órára.

Ó Fenségeik elutazása.

Király és asszony.

A belga király és a magyar király.

— szeptember 26.

Az egész világ elképedt azon a jeleneten, mely a spaai ravatalnál történt. Akár úgy áll a dolog, hogy a király, parancsoló kézmozdulattal, az anyja koporsója mellől utasította el lányát, akár úgy, hogy üzenettel adta tudtára, hogy nem akarja látni: *Lipót* király tette egyike a legdurvább családi jeleneteknek, melyeket a történelem uralkodóházakról feljegyzett. Az a berlini ujság, mely a hír első hallatára párhuzamot vont Lipótnak éppen nem királyi tette s a mi királynknak nemes lovagiasága közt, melylyel egy pillanatig nem habozott, hogy menyének az új házasságkötést megengedje, sőt a grófi párt minduntalan elárasztotta jóságával és kegyével, — csakugyan fején találta a szegyet. S méltán kiált fel, hogy mily óriási az ellentét a belga király haragja és a mi királyunk kedvessége és szeretetreméltósága közt.

Az ember csak elámul, ahogy e dolog rész eteit olvassa és azt kérdi magától, hogy *Lipót* király, mint apa szolgál-e rá elsősorban, hogy elitéljék, vagy mint férfi, a ki a nővel éreztet e ellenséges indulatának durva kitörését.

Es itt ismét királyunk nemes alakja tűnik elénk, mint példaképe a lovagoknak a nőtiszteletben. Az ő finom érzékét az ily dolgokban nem téveszti meg az élet semmi körülménye, még az a szigorú etikett sem, mely udvaránál sértetlen szuverenitással uralkodik napjainkig. Egy udvari esemény, mely a nyolevanes években történt, többet mond e tekintetben minden más magasztalásnál.

Ferenc József király Budapesten volt udvarával s fényes udvari bált adott a budavári palotában. Ekkor történt az a kellemetlen eset — sokat irtak róla akkor az ujságok, — hogy két hasonló nevű mánás meghívóját összeeserítte a főudvarmesteri hivatal kancellárja. Pedig a két meghívó között lényeges különbség volt s ebből származott az udvari

bálok történetében párját ritkító kellemtelenség.

Idősb F. Pál gróf meghívóját kapta meg ifjabb F. Pál gróf és az idősb gróf az ifjabbikét. Az idősb gróf felesége udvarképes hölgy volt s így a meghívó a grófnak és nejének szólott, az ifjabb gróf neje — nem volt udvarképes s így csak a férj volt hivatalos. A két meghívó elcserelése folytán az idősb F. gróf duzzogva félre vonult s nem jelent meg a bálon, az ifjabb F. gróf pedig megjelent nejével, ki fényt szóró gyémántjaival, kábitóan szép toalettjével s még kábitóbb szépségével, mint a maga ragyogó tünemény vonul végig a férje karján a már összegyűlt előkelő dámák elámuló sorai közt.

Nem telt bele öt perc s a szép grófné alakja ismét feltűnt ugyanabban a teremben; de most már visszafelé tartott *Hohenlohe* herceg főudvarmester karján s követte férje, összetörve, meggöngyödt, mint a régi időkben az, a kit a kadiumi jármon hajtottak keresztül. A grófnét egyszerűen kivezették az udvari bálból. Ugy történt a dolog, hogy a mikor férjével ama terem felé közeledett, a hol az udvarnál először megjelenő hölgyeket bemutatják a királyné helyettesének, elébe állott a főudvarmester és szertartásos hidegséggel tudtára adván, hogy „a grófné nem hivatalos az udvari bála”, karját nyújtotta neki — az eltávozásra.

Budapesten akkor sokáig tárgyalták még az esetet s természetes okául elfogadták azt a köztudomású tény, hogy a grófné már származásánál fogva sem tarthatott igényt az udvarképességre, annál kevésbbé, mert Bécsben, mielőtt a gróf feleségül vette, nyílt trafikja, vagy sorsjegyzete volt.

De a miben mi, a demokrácia oly könnyen megnyugodtunk, Ferenc József király azon megütközött. *Rosszalta* *Hohenlohe* herceg eljárását a nővel szemben és azt mondotta, hogy ha már megtörtént a tévedés, következményeit más oldalról kellett volna levonni, a grófnét pedig az udvar vendégének kellett volna tekinteni azon az estén.

Agról-agra.

Alkalmi apróságok.

A Szabadság szám ára írta: Szaty.

(A legújabb összeférhetlenség.) Hogy elkövetkezett a vadászat igazi szezonja s hogy előkerültek a nyáron keresztül elraktározott Lankaszterek, alkenyán a kerékpáros szenvedélynek, az uszó-sportnak, a férfivilág érdeklődése a debreceni vadász-társulat belmissziója felé fordul.

Most vannak folyamatban a tagjelentkezések, a felvételi kérvények elintézése.

És most került szőnyegre egy igen érdekes dolog, a melynek ötletről a vadásztársulat döntvényt hozott, épen úgy, mint a magas Kuria igen kiveteles esetekben.

Ezt a döntvényt nem cikkelyezték ugyan be az alapszabályokba, de hallgatólagosan irányelvül mégis elfogadták a jövő tagfelvételekre vonatkozólag.

A vadásztársulati tagok ugyanis tavaly télen annyi nyul- és más vadpecsenyét ettek otthon, feleségeik jóvoltából, hogy igen gyakort rá éheztek egy kis szelíd pecsenyére is. Persze, ha otthon előhozakodtak a dologgal, az volt rá a rendes válasz:

— Már hogy is ne sütnék kappant, borjut

vagy sertés húst, mikor itt van a nyakunkon a sok nyul stb. a miket ti lőttetek!

A vadászok úgy gondolkodtak hát, hogy holmi rendkívüli választmányi, meg az Ég tudja micsoda ülések örve alatt a vendéglők konyhájához folyamodtak egy kis sült malacért, paprikás csirkéért.

Mondjuk ki magyarul eljártak a vendéglőkbe vacsorálni. Igen, de mit tapasztaltak? Azt ugyanis, hogy majd mindenik vendéglős tagja lévén a vadász-társulatnak s így el lévén látva bőven vadpecsenyével, az étlapját úgy állította össze, hogy azokban a vadhusuralkodott, ama bizonyos veres fonalként húzódván azon végig.

A Nimródok jeles társasága erre a körülményre való tekintettel kimondta, hogy a jövőben a vendéglősséget összeférhetetlen foglalkozásnak tartja a vadásztársulati tagsággal s hogy azon vendéglősöknek, akik vadásztársulati tagok lesznek, először le kell tenni a főesküt arra, hogy étlapjukba öt különböző hus mellett csak egy vadpecsenyét vesznek fel.

A főeskü letétele nagy szertartások közt megy végbe, melyet Popovics Gyula végez fényes segédlettel.

Ha az illető vendéglős nem veti magát alá a szertartásnak, akkor csak orvvadász lehet s akkor nem szabad neki semminemű vadat lőni, — még macskát sem.

(**Debrecen tengerszeme.**) Debrecen közönségének sok minden szeme volt, így a messze jövődöbe látó szeme: a melylyel látja már a jövődö polgármesterét; tyukszeme, amit különösen a Csapó-utca elején kapott, a rossz kövezet miatt; szeme, a mely miatt sok baja van a köztisztasági vállalkozókkal, de jól-lehet tenger szeme volt, a mai napig nem volt tengerszeme.

Most, hogy a kárpáti vitás tengerszem kérdése valósággal lázba hozta az országot, Debrecennek teljesen ki nyílt a jövődöbe látó szeme s öntudatra ébredt. Tengerszeme ugyan nincs, de csak akarnia kell, hogy legyen. Ott a csolnakázó tó a vasúti hid szomszédságában, azzal olyan tenger-sok bajunk volt már, hogy bátran kivezethetjük tengerszemeink.

Miután pedig a tengerszemekre nem jó világ jár a tapasztaltak szerint s Ebes szőnyeg terjeszkedik Debrecen felé, nem lehetetlen, hogy ebből a mi tengerszemünkben is baj lehet, ha Ebes, Galicia példáját akarná követni.

Érre való tekintettel Polónyi Andor bácsi a debreceni tenger-szem sorhajó kapitánya a csolnakázó-tó ellentengernagy minőségben kinevezett bérlője és Leindfrost Armin, ugyanezen tó tengeri tűzkigyója elhatározták, hogy minden bekövetkező eseményekre elkészülnek s esetleges tengerszem-viták ellen már most védekeznek.

Addig is, míg nemzetközi bizottságot alakítanak, egyelőre megírják a Csolnakázó-tó történetét visszamenőleg az Árpádházi királyokig, Zoltay Lajossal, hiteles levéltári adatok alapján, ugyszintén felkérlik Hermann Ottó kiváló tudósunkat, hogy készítse el a Csolnakázó-tó-ban tanyázó békák Családfáját, pontos kimutatásával annak, hogy még oldalágon sincsenek rokonságban az ebesi békákkal.

És ez nagyon helyes dolog lesz. Mert mi debreceniek minden olyan dologra idejében elkészülünk, — amire nincs szükség, de váratlanul találunk az olyan események, — amelyek utólagosan már nagyon nehéz segíteni.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmuseum, nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.

Szept. 26-tól október 1-ig. Kossuth kép- és ereklye-kiállítás, Simonffy-utca 1. számú bérház. Nyitva reggel 8 órától este 7-ig. Belépti díj felnőtteknek 20 fillér, gyermekeknek 10 fillér. — Tanintézeteknek osztályonként tetszés szerinti gyűjtés.

26. D. u. 3 óra. Nyugdíjellenőrző bizottság. Városháza.

27. D. u. 3 ó. Színházi tűzvizsgálati állandó bizottság szemléje a színházban.

27. D. u. fél 3 óra. Városi szervezeti szabályzat módosítása tárgyában tanácsi értekezlet. — Városháza nagy tanács terem.

* 27. Megyei állandó választmány ülése.

28. Reggel 8 ó. Gazdasági szakbizottsági ülés, a gazdasági tanácsnok szobájában, városháza.

28. D. e. 9 óra. Tűzoltó testület diszkozygyulése a városháza nagytermében. D. e. 10 órakor gyakorlat a laktanya udvarán, 11 órakor a kistemplom tornyán. D. u. fél 2 órakor társas ebéd a Bika disztermében.

28. d. u. 3 órakor népgyűlés az önálló vámterület érdekében, a városháza udvarán.

29. d. e. 9 órakor Hajdúvármegye közgyűlése a városházán.

29. d. e. 10 ó. rendes tanácsülés.

29. d. u. 3 órakor. Jog- és pénzügyi biz. ülés a városházán.

30. Este fél 8 órakor. A színházi évad megnyitó előadása a színházban.

Okt. 13—21. Őszi nagyvásár.

* **Eljegyzés.** *Ujfalussy* József dr. közkórházi igazgató főorvos leányát, *Ujfalussy* Mariska kisasszonyt eljegyezte kükemezei és tapolylucskai *Bánó* Lehel honvéd huszárhadnagy.

* **Benedek János elköltözése.** *Benedek* János országgyűlési képviselő s a *Debrecen* főszerkesztője legközelebb elköltözik Debrecenből és teljesen fővárosi lakos lesz. *Benedek* képviselő a város kedvelt egyéniségei közt mindenkor az elsők sorában állt. Nagy irodalmi képzettsége, lelkes hazafisága s szeretetre méltó egyéni tulajdonságai egyaránt érdemessé tették őt a város polgárságának tiszteletére. Vesztesége Debrecen társadalmi életének is, hogy *Benedek* János innen végkép Budapestre költözik.

* **Tél az őszben.** Két napon keresztül természetellenesen hideg idők jártak az országban. A hideg időből kijutott Debrecennek is, a hol két reggel gyöngy fagy és dér volt, mely különösen a szőlőkben tett kárt, úgy hogy a tegnapi nappal a must ára drágább lett. Ezen kívül a dohányban is jelentéktlenebb károkat okozott a hideg időjárás.

* **Az önálló vámterület mellett.** Minden jel arra mutat, hogy Debrecen város közönsége megint magához és az ügysző méltó példát mutat az országnak a vasárnapi népgyűlésen, melyen az önálló vámterület mellett fog a város népe pártkülönbség nélkül állást foglalni. Ujában az ipartestület is csatlakozott lelkes felhívással a nevezetes mozgalomhoz. Szeptember 14-én az ország összes keres-

kedelmi és iparkamarái itt bontották ki ebben az ügyben az egész nemzet színe előtt a lobogót. Erre következett a soproni tüntetés, melyben az ország kereskedőinek testületi véleménye nyilatkozott meg az önálló vámterület mellett. Most vasárnap ismét Debrecen lesz az országos mozgalom középpontja s valószínű, hogy az itt elhangzó kijelentések s határozatok az egész nemzet szívében visszhangra találnak.

* Zsidók ujéve. Egyik legnagyobb ünnepüket fogják megülni zsidó polgártársaink a napokban. Számításuk szerint a jövő hó 2-án lesz 5663-ik ujévük. Az ujévben s az ezt megelőző ünnepeken a következő napokon lesznek az isteni tiszteletek a Deák Ferenc-utcai zsidó templomban: Pénteken, e hó 26-án fél 6 órakor, szombaton délelőtt 9 és délután 4 órakor. — Vasárnap, szeptember 8-án, ugyszintén szerdán október 1-én a *Szeluchoth*-ot hajnali 4 órakor tartják. A többi *Szeluchoth* napokon reggel háromnegyed 5 órakor és az ujévi ünnepeken reggel 6 órakor tartatnak az isteni tiszteletek.

* A kamara iparmuzeuma ezentul már csak vasárnap és ünnepnapok délelőttjén 9—12 óráig lesz rendszeresen nyitva. Vidékiek azonban bármikor megtekinthetik. A kiállított mintáknak megfelelő áruk megrendelését kívánatra a kamara készséggel közvetíti s az árukra nézve addig is míg minden kiállított tárgy rendszeres árlejtéssel lesz ellátva, szívesen szolgál felvilágosítással.

* Engesztelő Kossuth-alapítvány. Nagy port vert föl nemrégiben az a hír, hogy *Zombolyán* két kereskedő tüntetőleg a Wacht am Rhein és Gotterhalte nótákat huzatta. Az illető kereskedők most erőlyesen tiltakoznak a hazafiatlanság vádjá ellen és azt adják elő, hogy nem tüntetési célból tették. Az egyik állítólagos tüntető, *Hirhager* Gusztáv kereskedő minden szónál és nyilatkozatnál szebben beszélő tettel mutatta meg, hogy igaz fia ennek a hazának. Epen Kossuth Lajos születésnapjának századik évfordulóján megjelent a polgári iskola igazgató-ságánál és *Kossuth-alapítvány* címén két száz koronát tett le a célból, hogy annak kamataiból egy németajku tanuló jutalmaztassék meg, a ki a magyar nyelvben a legjobb előmenetelt tanusítja.

* Állandó szolgálat a vasuti főpostán A vasuti pályaudvaron külön postaépületben működik a kézbesítő főposta. Október elsejétől kezdve ez a hivatal éjjelnappal szakadatlanul nyitva marad és a közönség rendelkezésére áll. Levelet és táviratot tehát megszakítás nélkül lehet feladni bármikor és a kézbesítés se fog egyáltalán szünetelni többé. Eddig a személyzet csekélyisége s az épület térhiánya gátolta meg az állandó posta és táviró működést. Reméljük október elsején tul megszűnik az a siralmas állapot, hogy aki éjszaka táviratot ad fel, a falon kénytelen azt megírni.

* Kossuth Ferenc Debrecenben. Kossuth Ferenc tegnap a fővárosból vidékre utazott és e hónap 28-án Ceglédre Debrecenbe jön, hogy itt részt vegyen az önálló vámterület mellett tüntető népgyűlésen.

* A pozsonyi kiállítási sorsjegyek huzása. Inmár befejezték a pozsonyi mezőgazdasági országos kiállítás sorsjegyeinek a huzását.

Kihuztak összesen	850 drb	10 koronás
	200 drb	20 "
	20 drb	50 "
	10 drb	100 "
nyereményt. 3 drb	500 (297411,	53749,
370231)	koronás nyereményt.	

A főbb nyereményeket azaz:
1000 koronásat 429610 és 502756 számú
2000 " " 480137 "
5000 " " 77187 "
10000 " " 739584 "
sorsjegyek nyertek.

Az 50000 koronás főnyeremény a **116728 sz. sorsjegyre** esett.

A kihuzott sorsjegyekről a kiállítás igazgatósága külön hivatalos lajstromot fog kiadni. Az 50.000 koronás főnyeremény tudvalevőleg egy teljesen felszerelt mezőgazdasági szeszgyár, a második egy négyes fogat, a harmadik egy kettős-fogat hintóval, a negyedik egy kettős jukkerfogat homokfutó kocsival s két háttas ló nyereggel, szerszámmal. A nyert tárgyakat a sorsjegy ellenében október hó 1-től 28-ig Budapesten, Nádorutca 16 szám alatt, a sorsjegy irodában lehet átvenni.

* Kocsiközlekedés a főutcákon. Debrecenre senkise foghatja rá, hogy olyan világáros, mint Párizs, Berlin. De azért egy-egy hetivásáros napon veszedelmesebb a Piac-utcán való keresztül járás, mint akármelyik világárosban. Ennek pedig az a magyarázata, hogy nálunk az utcákon a kocsik össze-vissza, keresztül-kasul járnak. Hintó, bérkocsi, szekér, talyiga gabalyodik össze minden hetivásárkor. A közlekedés gyakran 10—15 percre is fennakad: mert a rendőrség nem szabályozza a hajtást, nem követeli hogy a kocsik föl és le két oldalt járjanak. Nézze meg akárki azt a szánalmas ide-oda dőcögést és helyeselni fogja, ha felhívjuk a rendőrséget az utcai kocsiközlekedés szigorú szabályozására.

* Dalestély. A Kereskedő Ifjak társulatának Dalköre saját pénztára javára október hó 5-én, vasárnap az Arany Bika szálló dísztermében, Fentzl Rudolf karnagy vezetése mellett, táncgal egybekötött zártkörű dalestélyt rendez. Beléptidíj személyenként 2 korona. Család-jegy 3 személyre 4 korona. Jegyek előre válthatók: *Szabó* Lajos Fiai, *Zádor* Lajos, *Donogán* és *Somossy* urak üzletében és este a pénztárnál. Kezdeté 8 és fél órakor. A meghívó kívánatra előmutatandó. Az est műsora: 1. *Nyitány.* Magyar Testvérek zenekara által. 2. *Kossuth himnusz.* Papp Zoltántól. 3. *Magyar dalok.* Fővényessy átiratában. 4. *Tihanyi echo-hoz.* Mácsay átiratában. 5. *Népdal egyveleg.* Palotássytól.

* Vasuti főnök — mindhalálig. Péterváradról kapjuk a hírt, amely *Németh* Dezső ottani állomásfőnök drámájáról számol be. A mai anyagias, önző világban szinte páratlanul áll ez a történet: *Németh* Dezső pétervárad állomási főnököt szolgálata buzgó teljesítésében érte utól a katasztrófa. A 906-os számú személyvonatnak a menetrend szerint Ujvidéken kell találkoznia a 943-as gyors-tehervonattal. Késés miatt ugy alakult a napokban a helyzet, hogy e két vonat Péterváradon fog találkozni. Az állomás-

főnök ennél fogva intézkedett, hogy a 906-os ne a rendes harmadik, hanem a második sinpárra fusson be. Utasítását eltáviratozta Ujvidékre, aztán, mint aki jól végezte dolgát, megnyugodott. E közben azonban a szomszédos *Karloca* tudatta Péterváradal, hogy a 943-as annyira megkésett, hogy már *Karlóczán* összetalálkozik a 906-ossal. Ez a változás azt a hitet keltette az állomásfőnökben, hogy a személyvonat a rendes harmadik sinpáron fog berobogni, azért biztosságban érezte magát a második sinpáron, ahol tulbuzgalmában felügyelt a váltók állítására. Egyszerre megtörtént a szerencsétlenség; a személyvonat még is a második sinpárra került s a *lokomotiv elgázolta az állomásfőnököt, aki a szerkocsi alá került. Teljesen összeroncsolt testtel sem vesztette el eszméletét, sőt amikor kiemelték a kerekek alul, fölébredt benne a kötelességtudás s kínzó fájdalmában is utasítást adott:*

— *Vigyázzanak, szólt, a 943-assal Karlóczán találkozhatnak!*

Csak ezután vesztette el öntudatát. Most lakásán ápolják, de alig remélhető, hogy rettentő sebeiből kigyógyul.

* Áthelyezés. A kereskedelmi miniszter, *Páll* István postatisztet a kisvárdai postahivataltól a debreceni hivatalhoz helyezte át. *Páll* itt állását már el is foglalta.

* Gazdák figyelmébe. A debreceni gazdasági egyesület titkári hivatala ez uton hívja fel a gazdák figyelmét arra, hogy a debreceni gazdasági tanintézet vezetősége kiváló fajú és gazdag természetű kecséget rosz-magot szerzett be. A kik vetőmagot akarnak maguknak beszerezni, siessenek vásárlásukkal a tanintézet vezetőségénél, miután a készlet már fogyatékán van.

* Kohn ur. Lapunk barátja berohan.

— Szerkesztő ur, nagyszerű találmányom van!

— No mi az?

— Hogyan lehet a legyektol legbiztosabban megszabadulni?

— Csak talán nem maga fujja ezt a légyirtó hideget?

— Nem! Az én módszerem mindennél biztosabb.

— Nos?

— Felhajtom a legyeket a padlásra és aztán — elveszem onnan a létrát.

Kohn urat, természetesen kidobtuk.

* A debreceni Gazdasági Egylet s a vámterület. Megirtuk tegnap, hogy a debreceni Gazdasági Egylet szintén részt vesz a vasárnapi népgyűlésen, melyen az önálló vámterület kérdésében fognak dönteni a debreceni gazdák, polgárok, politikai pártkülönbség nélkül. A gazdasági egylet azonban átiratban tudatta a népgyűlést rendező bizottsággal, hogy tekintet nélkül a népgyűlés határozatára, a debreceni gazdasági egylet tagjai szigoruan ragaszkodni fognak ebben a kérdésben a pozsonyi gazdasági országos gyűlés határozatához, melyen kimondták, hogy előbb meg kell kísérteni a méltányos kiegyezést Ausztriával s csak ha ez sikerre nem vezetne, kell felállitanunk az önálló vámsorompókat.

* Halálozások. Az anyakönyvi hivatal feljegyzései szerint meghalt tegnap Debrecenben. Özv. *Kutassy* Mihályné

róm. kath. 72 éves, *Kozma Lajos* ev. ref. 52 éves, *Palatin Jánosné* róm. kath. 47 éves, *Göncy Endréné* ev. ref. 59 éves, *Kurdik Margit* ev. ref. 16 napos, *László József* ev. ref. 20 éves, *Busy Mária* ev. ref. 4 hónapos.

* **Dühöngő örült.** Egy szegény ember szomorú élettörténetének utolsó felvonása játszódott le tegnap a homokkert sor 99-ik számú háznál. *Huszár József* mulakatost sok megpróbáltatásokban részesítette a sors. A sok csapás alatt megtört 44 éves emberen tegnap kitört az örület. Dühöngeni kezdett s megöléssel fenyegette szomszédait. Beszállították a kórház megfigyelő osztályára.

* **Megszökött gyilkos.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Az éjszaka megszökött egy rab a budapesti gyűjtőfogházból. *Szmidonka Pál* a neve, pelujai születésű, 36 éves róm. kath. nős, kovácsmester. Gyilkosságért 13 esztendőre volt elítélve. Az éjszaka kifeszítette cellája ablakának a rácsait és azon át kimászott, Szökését csak reggel vették észre, ami a fogházban nagy riadalmat keltett. A szökevény rab ruhában ugrott meg. 170 cm. magas, erős testalkatu, barna haja, alacsony homloku, fekete szemöldökü, sárga szemü. Az arca hosszas, fogai épek. Bal vállán ebharapástól eredő forradási sebhely van. A rendőrség nyomozza a szökevény gyilkost.

x **Bivalylej** naponta friss, literenkint házhoz szállítva, megrendelhető *Berger Henrik*nél Széchényi-utca 21.

x **Sikkos** női blousokat és felső ruhaalkat legolesőbban beszerezhetjük *Mezey Gyulanál* Piac-utca Biedermann ház. Minden vevő, a ki 10 forintig vásárol, még ha részletekben is, egy szép övet kap ajándékba. Mérték rendelést elvállalok.

x **Férfi-, nő- és gyermek-kalapok** legnagyobb raktára Debrecenben **Fekete Jakab** uri divat és kalap-üzletében (Fő-tér, Kis-templom mellett) nálam vásárolt kalapok budapesti műhelyemben jutányos áron alakíttatnak, valamint a nálam vásárolt cilinderek díjtalanul vasaltatnak.

x **Elutazás végett.** Azonnal eladó új zongora, szőnyegek, és egyéb butordabok. Fő-tér 41. Emelet hátul.

x **Meglepő szép.** Ruhaszövet, selyem, bársony, es mosóvelez újdonságok kaphatók: **Boros testvérek** nőidivat áruházában. Debrecen Kossuth u. 6. sz. a.

KÖZIGAZGATÁS.

x **A város jövő évi költségvetése.** A felügyelő-bizottság befejezte tárgyalásait, melyeken alapos, lelkiismeretes gondossággal megvizsgálta a város 1903. évi költségvetésének eléje terjesztett előirányzatát. A bizottságot az a cél vezette, hogy helyes megtakarításokkal a fedezetlen költségek terhein könnyítsen. Dr. Nagy Lajos, a bizottság tagja, most készíti a terjedelmes jegyzőkönyvet, mely szombaton már a gazdasági bizottság elé kerül. *Király Gyula* tanácsos hivatalában vasárnap veszi a gazdasági bizottság vizsgálat alá a költségvetés iratait. A jog- és pénzügyi-bizottság a jövő héten tárgyalja az ügyet. Alapos a remény, hogy a

tanács elé már oly javaslatok kerülnek, melyek a 60 százalékos pótdadó jelentékeny apasztására terjesztenek elő módokat.

x **A városi gazdasági bizottság ülése.** A városi gazdasági bizottság, a tagok más oldalról történt elfoglaltsága miatt csak vasárnap tarthatja meg ülését és pedig délelőtt 10 órakor. Ezen az ülésen — mely a gazdasági tanácsnak hivatalos helyiségében tartatik meg, tárgyalás alá veszik Debrecen város 1903-ik évi költségelirányzatát. Ugyanekkor kerül elintézésre az annak idején élénken vitatott gumi makkfák eladásának a kérdése is.

x **A megyei állandó választmány ülése.** A megyei állandó választmány e hónap 27-én szombaton délután folytatolagos ülést tart *Puky Gyula* főispán elnöklété alatt, melyen a megyei közgyűlés elé kerülő ügyek még elintézetlenül maradt részét fogják előkészíteni.

EGYHÁZ és ISKOLA.

A **tanári körből.** A debreceni tanári kör, mint az országos tanári kör fiókja e hó 28-án szombaton délután 5 órakor tartja idei alakuló közgyűlését. A gyűlés napirendjére tisztújítás és *Barcsa János* felolvasása van kitűzve. A gyűlésre a kör tagjait ezuton is meghívja az elnökség.

A **főiskolai Hittanszaki Önképző-kör** megalakulása óta e hó 24-én tartotta első rendes gyűlését, a melyen *Kónya Gábor* 3 th. elnök nyújtotta be lemondását, megokolva azt nagy elfoglaltságával, a mi tekintve azt, hogy *Kónya* a theologusok lapjának, a *Közöny*-nek is szerkesztője, tényleg méltánylandó is — a gyűlés helyébe az elnöki székbe *Harsányi Pál* esküdt felügyelőt emelte. A gyűlés tulajdonképeni napirendje ezután következett. *Kónya Gábor* 3 th. mondott emelkedett hangú imát, utána *Ujlaki Miklós* alelnök predikált. Mindkét szereplőnek sikerült előadásáért a gyűlés jegyzőkönyvi köszönetet mondott. A gyűlés 4-ik száma *Baja Mihálynak* — mint vendégnek — szaválata volt. *Baja* két esztendő óta theologus itt s most megvált az iskolától s barátjainak *Bucus* c. költeményével mondott Isten-hozzádot. A szavalat nagy hatást tett a jelenvoltakra s hosszan éljeneztek a távozó jó barátot s a költeményt a társulat jegyzőkönyvbe örököltette meg. A gyűlés Te benned biztunk eleitől fogva kezdetű ének elénekülésével véget ért.

Alakuló közgyűlés. A főiskolai Jogász Önképző-kör e hó 27-én délután 2 órakor tartja alakuló közgyűlését az akadémia II. számú termében.

IRODALOM.

(*) **A kolozsvári Ellenzék.** Régi nevezetes napi lapja az erdélyi részeknek a kolozsvári *Ellenzék*. Erdemes laptársunk a mai naptól fogva megnagyobbított alakban jelenik meg. Akkor mint a londoni *Times*. Kívánunk neki akkora szerencsét is.

EGYLET.

Az Ipartestület ülése.

Előljárósági ügyek.

Saját tudósítónktól.

— szeptember 26.

Az ipartestület tegnap délután négy órakor tartotta rendes havi előljárósági ülését. Az ülésen *Tóth Kálmán* elnökölt, a jegyzőkönyvet *Kormos Gyula* irodatiszt vezette. A tagok közül mintegy 40-en vettek részt. Kiseb ügyek elintézése után következett.

(A betegsegítő pénztár.)

Tóth elnök indítványozza, hogy mert a betegsegítő pénztár alakuló gyűlését még nem lehet megtartani, küldjön ki az előljáróság előkészítő bizottságot, melynek tagjaiul *Tóth Kálmán* jegyzőt, *Dr. Körössy Kálmán* ügyészt, *Jobbágy Imre*, *Kormos Gyula*, *Reisz Henrik* és *K. Tóth Sámuel* tagokat ajánlotta. Az előljáróság *Tóth Sámuel* kivételével aki nem fogadta el a tagságot, kiküldte a nevezettek közül álló bizottságot. Egyben bejelentette az elnök, hogy a Nagyváradon rendezendő ipari kongresszus lezajlása után *Tóth Kálmán* jegyzővel együtt a nagyvárad és a kolozsvári ipartestületi betegsegítő pénztárakat fogják tanulmány tárgyává tenni. Az előljáróság az elnök előterjesztését helyben hagyta és költségekre 300 koronát szavazott meg.

(Az ipari kongresszus.)

A nagyvárad ipari kongresszuson az ipartestületet *Tóth Kálmán* elnök vezetése mellett *dr. Körössy Kálmán*, *Fridvalsky Rezső* és *Dávidházy Kálmán* képviselik.

(Az önálló vámterület.)

Tóth Kálmán elnök felkérte ezután az előljárósági tagokat, hogy a Debrecenben vasárnap rendezendő, az önálló vámterület melletti nagygyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg, mert első sorban az iparos érdeke az, hogy a vámközösség Ausztriával megszűnjék. — Több kisebb ügyek elintézése után a gyűlés legutolsó tárgyára került a sor.

(Az ipartestület hivatalos lapja.)

Elnök bejelentette, hogy *Hazai ipar és kereskedelmi* címmel Debrecenben új heti lap indult meg *Szentmiklósi József* szerkesztésében. Miután arról győződött meg a két első számból, hogy a lap teljesen az iparosok érdekeit szolgálja, ajánlotta, hogy a lapot tegyék meg az ipartestület hivatalos lapjára. *Debreceni Lajos* pártolta az elnök indítványát, mit az előljáróság el is fogadott. Az ülés hat órakor ért véget.

SPORT.

A vadásztársulat ülése. A debreceni vadásztársulat holnap, szombaton délután fél 6 órakor *Orosz Sándor* egyleti elnök vezetése mellett választmányi ülést tart, a melyen a legsürgősebb folyó ügyek nyernek elintézt.

SZÍNHÁZ.

Szinházi műsor:

Szept. 30. Megnyitó előadás. 1. Ünnepi nyitány. 2. Előljáró beszéd. 3. Himnusz. 4. Szombatosok.

Okt. 1. Lotti ezredesei. Itt először.
Okt. 2. Lotti ezredesei.
Okt. 3. X. asszony. Itt először.
Okt. 4. X. asszony.
Okt. 5. Délután: A lengyel zsidó. Este: Flórika szerelme. Itt először.
Okt. 6. Kuruc Feja Dávid.

— (Az első hét műsora.) Makó Lajos, a városi színház új igazgatója megküldte az első hét színházi műsorát. Kiemelkedő jelenség ebben a műsorban, hogy az első estén a *szinigazgató* a színpadra lép és *előljárói beszédet* tart. Valószínű, hogy ez a beszéd nem lesz debreceni működésének teljes előrajza. Nem is lehet rövid üdvözlő szavak keretében a városi színház nagy multjához méltó és a művészi törekvésekben ismert buzgóságú igazgató munkatervét egészen feltáró jelentést adni. De mi azért így is jó jelnek vesszük Makó Lajos e bátor újítását, mert azt látjuk benne, hogy ezzel az előljáró beszédével mintegy nyilvános fogadalmat akar tenni arra, hogy a debreceni színházat a magyar drámairodalom fejlesztésére, az igazi nemes művészet művelésére üdvös irányban fogja vezetni.

Kívánjuk, hogy így legyen. Mert ma százszorosán szükség van ily szellemű lelkes munkára. Ma, amidőn a színházak csaknem kivétel nélkül nem kulturális hivatást teljesítő templomai többé a nemzeti áhitatnak s a művészi alkotásnak, hanem közönséges mulatóhelyek, melyek, sajna, fölötté kevés városban érdemesek a városok anyagi és erkölcsi támogatására.

Erős meggyőződésünk, hogy a debreceni színház Makó Lajos vezetése mellett nem sülyedt üzleti piacává a napi szórakozás léha kielégítésének. Ebben a hitünkben őszinte jóakarattal Isten áldását kívánjuk az igazgató működésére.

Az első hét műsórán egyébaránt szembeötlő az a törekvés, hogy csupa új, nálunk még színre nem kerülő darabot mutassanak be. Öt mű közül három eredeti magyar, kettő idegen. Kár, hogy az első énekes darab a Magyar Színház egyik olesó hatásokra vadászó léhasága lesz.

Az első hét teljes műsora különben így:

Szeptember 30. án, kedden (bérlet-szünet): 1. Ünnepi nyitány. Szerzette és vezeti Simándi karnagy, a 39. gy. ezred zenekarának közreműködésével. 2. Előljáró beszéd. Tartja Makó Lajos igazgató. 3. Himnusz. Éneklí az összes személyzet. 4. Beköszöntőül színre kerül, itt először: A szombatosok, történeti dráma 4 felvonásban. Irta Somló Sándor.

Október 1-én, szerdán (bérlet 1 sz.

A.) Lotti ezredesei, énekes bohózat, itt először.

Október 2-án, csütörtökön (bérlet 2. sz. B.): Lotti ezredesei.

Október 3-án, pénteken (bérlet 3. sz. C.); X. asszony, francia színmű, itt először.

Október 4-én, szombaton (bérlet 4. sz. A.) X. asszony.

Október 5-én, vasárnap: Délután A lengyel zsidó, francia dráma. Este Flórika szerelme, népszínmű, itt először. Irta Moidován Gergely.

Október 6-án, hétfőn (bérlet 5. sz. B.) Kuruc Feja Dávid, történeti színmű. Irta Fényes Samu.

— (Somló Sándor Debrecenben.) Makó igazgató meghívta Somló Sándort, a Nemzeti színház igazgatóját a bemutatott előadásra, melyen Somló verses történeti színműve kerül színre. A kitűnő költő, kinek a Szombatosok egyik legszebb alkotása, valószínűen lejön Debrecenbe erre az estére.

— (A színházi bérlet.) Tegnap megszünt a régi bérlet elővételi joga s így a színházi pénztárt erősen ostromolták az új jelentkezők. A bérlet október 1-én kezdődik. A vasárnapi előadások délután is, este is állandóan bérleten kívül lesznek.

— (Blaha Lujza bucsuzik a Népszínházról.) Blaha Lujza október 16-tól kezdve örökös tagja lesz a Nemzeti Színháznak. Most bucsuzik a Népszínház közönségétől; eljátsza sorra legjobb szerepeit. S ezzel a Népszínházban oly dicsőséges korszak záródik le, melynek aligha lesz egyhamar méltó folytatása.

— (Magszökött színésznő.) Egy idő óta gyakori eset, hogy vidéki s inészek szerződést szegnek és valamelyik kisebb fővárosi színháznál találnak menedéket. Most ismét ilyen híradás érkezik a szegedi szintársulattól, a honnan Horváth Paula színésznő egyszerűen felszökött a Magyar színházhoz. Az országos színészegyesület kissé szigoruban foghatná fel hivatását; nem szabadna túrnie az ilyen elzónázásokat. A Magyar színház dicsőségéről ezuttal nem zengünk éneket.

TÁVIRATOK.

A kiegyezési tárgyalások.

Bécs, szept. 25. (Saját tudósítónk távirata.) Ma délelőtt 11 órakor folytatták a kiegyezés és az autonom vámtarifa dolgában a közös miniszteri értekezletet. A tanácskozások előreláthatólag az egész napot igénybe veszik s nem bizonyos, vajjon nem fognak-e a holnapi napra is kiterjedni. A közös miniszteri értekezletet megelőzőleg a magyar miniszterek tanácskozást tartottak szakelőadóikkal.

Az új képviselőházi terem hibája.

Budapest, szept. 25. (Saját tudósítónk távirata.) Az új képviselőházban még csak két hét mulva tartják meg az első ülést s már is olyan lényeges hibákat fedeztek fel az ülésteremben, a melyek egyelőre legalább alig lesznek

helyrehozhatók. Az elnöki emelvény ugyanis használhatatlan s olyan magas, hogy az elnök a két oldalt levő képviselőket nem láthatja s így azokat figyelemmel nem kísérheti. Hír szerint Apponyi gróf már ki is jelentette, hogy az előadói emelvényből fog elnökölni. Valószínű, hogy a legközelebbi nagy szünet alatt, talán a jövő nyáron, újból építik az elnöki emelvényt. A másik hibája az ülésteremnek, hogy az oszlopok közötti padoknál még világítás mellett sem lehet majd a télen jól látni. A harmadik hibája az a teremnek, hogy az ülésterem közepe rendkívül szűk, úgy hogy névszerinti szavazások alkalmával nagy torlódás lesz a közepén. Ezek a hibák azonban alkalomadtán ki fognak javíttatni. Egyebekben az ülésterem minden tekintetben pompás, különösen kitűnő az akusztikája s pazar a villamos világítása. A képviselőház hivatalnokai ma kezdték meg az új Házban működésüket.

Kirabolt templom.

Iászberény, szeptember 25. (Saját tudósítónk távirata.) A ézentkúti templomot az éjjel ismeretlen tettesek kirabolták. A tolvajok elvitték a szentségtartókat és a perselyeket is felpróbálták feszíteni, de ez nem sikerült nekik.

Elítélt német lázító.

Szeged, szeptember 25. (Saját tudósítónktól.) A szegedi esküdszék ma egyhangulag bűnösnek mondta ki Krisch Alajos volt budapesti magánhivatalnokot a Groszkikindaer Zeitungban közzé tett cikkéért. A törvényszék ennek alapján Krischt lázításért négy hónapi államfogházra ítélte.

Szerb népgyűlés Ujvidéken.

Ujvidék, szeptember 25. (Saját tudósítónk távirata.) Ma tartották meg a szerb népgyűlést a horvátországi lázongások ügyében. Több beszéd elhangzása után a népgyűlés hat pontba foglalt határozati javaslatot fogadott el, melyben fölháborodásukat fejezik ki a zágrábi események fölött, elítélik a horvát-szlavon országos kormányt és a zágrábvárosi hatóságot lanyhaságukért. A népgyűlés a magyar képviselőházhoz apellál és bizottságot küld ki, mely a ma határozatot a király, a magyar kormány és a horvát-szlavon országos kormány elé terjeszti.

Korn Arturt kitiltották.

Nagy-Kikinda, szept. 25. (Saját tudósítónk távirata.) Korn Arturt a rendőrkapitány kitiltotta a városból. Mint-hogy Korn jelenleg Budapesten tartózkodik, a kiutasításra vonatkozó végzést lakásának ajtajára kifüggesztették.

A belga királyné emlékiratai.

Lipcse, szeptember 25. (Saját tudósítónktól.) A belga királyné emlékiratai, melyeket még életében átadott egy lipcsei cégnek, december hónap közepén francia és német nyelven meg fognak jelenni.

Eladó homokkerti szőlők.

1.) Egy remek fekvésű, jó karban levő, 2146 [ ] öl területén, rajta levő uri lakkal, parkirozott udvarral jó ivó vízzel.

2.) Egy szintén remek fekvésű jókarban levő 3636 [ ] öl területű, igen jó termésű szőlővel beültetve.

Jutányos árakban eladók.

Tulajdonos lakik:

Homokkert 165 sz. a.

Az októberi egy hónapra egy kisegítő ispán keresztetik.

Jelentkezők kéretnek f. hó 28-án vasárnap d. e. 11-12 óráig iparbank palota 1-ső emelet 21 sz. a.

Hirdetések

a SZABADSÁG politikai napilap számára

jutányos áron

felvétetnek.

12744 szám.
1902

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város által a Pavillon gyalogsági laktanya telepén emelendő egyéves önkéntes iskola építési munkáinak biztosítására zárt ajánlati verseny-tárgyalás hirdettetik.

Az egyes munkák költségei következőleg vannak előirányozva:

1. Föld-közműves elhelyező és burkoló munkák	kor.	24174.06
2. Ács munkák	"	7595.31.
3. Tetőfedő munkák	"	1749.07.
4. Bádogos munkák	"	1069.04.
5. Asztalos, lakatos, mázó és üveges munkák	"	3981.10.
Összesen:		kor. 38568.58.

azaz: harmincegyezerötszázhatvannyolc korona 58. fillér.

A munkák külön-külön és együttesen is kiadatnak

A versenytárgyalásban részt vehet minden szabályszerű képesítéssel bíró iparos vagy vállalkozó.

Minden ajánlattevő köteles a pályázat tárgyát képező munka előirányzati összegének megfelelő 5% bánatpénzt készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban a városi házipénztárnál f. é. október hó 10-én d. u. 5 órájáig letenni és a letéti jegyet ajánlatához csatolni.

Az ajánlatba hozandó engedmény vagy egységárak számmal és betűvel olvashatóan kiírandók.

Ajánlattevő köteles ajánlatában kijelenteni, hogy a terveket, költségvetést, vállalati feltételeket és a helyi viszonyokat ismeri és azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

A köllően felszerelt írásbeli zárt ajánlatok f. évi Október hó 10-én d. u. 5. óráig a polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be.

A beérkezett ajánlatok f. évi, Október hó 11-én d. e. 10 órakor a városház nagytermében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkészve leadott, köllően fel nem szerelt, távirati vagy utó ajánlatok, avagy kétséget támasztó kifejezéseket tartalmazó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fentartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok között szabalon választhasson, vagy azok mellőzésevel a munkák biztosítására más úton intézkedhessék.

Minden ajánlattevő ajánlatának a felbontástól számítandó 30 napig kötelezettségben marad.

E tervek, költségelőirányzat, vállalati feltételek, a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők, hol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Debreczen 1902 szeptember hó 23-án.

A városi tanács.

DEBRECZEN.

Ajánlja az újabb időben gazdagon és a legmodernebb anyagokkal dusan felszerelt

könyvnyomdáját,

mely különösen alkalmas minden olyan nyomtatványok előállítására, melyeknek az izléses külső belbecsét is emelni van hivatva.

Csapó-utca 9.

LÁSZLÓ JÓZSEF könyvnyomdája.

Telefon 275.

De éppen olyan csinnal és lehető olcsó árban készít mindennemű egyszerű nyomtatványokat is és ezeknek nemcsak csinos, hibátlan, hanem gyors előállításáért is felelősséget vállal.

A papír gyári árban számítatik.

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesít.

Hirdetések a „SZABADSÁG” című politikai napilapban a legolcsóbban számítva közzétetnek.

Telefon 275.